

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
"Средняя общеобразовательная школа №127"
Приволжского района города Казани

УТВЕРЖДАЮ
Директор МБОУ «Школа 127»
_____ Ф.А. Ферафонтова
Приказ №262/с от 28августа 2023 г.

СИСТЕМА ОЦЕНКИ ДОСТИЖЕНИЯ ПЛАНИРУЕМЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ ФОП НОО

Обсужден на заседании
Педагогического совета
Протокол №1 от
28 августа 2023г

г. Казань, 2023

Система оценки достижения планируемых результатов освоения ФОП НОО

1. Основой объективной оценки соответствия установленным требованиям образовательной деятельности и подготовки обучающихся, освоивших ООП НОО, является ФГОС НОО независимо от формы получения начального общего образования и формы обучения. Таким образом, ФГОС НОО определяет основные требования к образовательным результатам обучающихся и средствам оценки их достижения.
2. Система оценки достижения планируемых результатов (далее - система оценки) является частью системы оценки и управления качеством образования в образовательной организации и служит основой при разработке образовательной организацией соответствующего локального акта.
3. Система оценки призвана способствовать поддержанию единства всей системы образования, обеспечению преемственности в системе непрерывного образования. Ее основными функциями являются: ориентация образовательного процесса на достижение планируемых результатов освоения ФОП НОО и обеспечение эффективной обратной связи, позволяющей осуществлять управление образовательным процессом.
4. Основными направлениями и целями оценочной деятельности в образовательной организации являются:
  - оценка образовательных достижений обучающихся на различных этапах обучения как основа их промежуточной и итоговой аттестации, а также основа процедур внутреннего мониторинга образовательной организации, мониторинговых исследований муниципального, регионального и федерального уровней;
  - оценка результатов деятельности педагогических работников как основа аттестационных процедур;
  - оценка результатов деятельности образовательной организации как основа аккредитационных процедур.
5. Основным объектом системы оценки, ее содержательной и критериальной базой выступают требования ФГОС НОО, которые конкретизируются в планируемых результатах освоения обучающимися ФОП НОО.
6. Система оценки включает процедуры внутренней и внешней оценки.
7. Внутренняя оценка включает:
  - стартовую диагностику;
  - текущую и тематическую оценку;
  - портфолио;
  - психолого-педагогическое наблюдение;
  - внутренний мониторинг образовательных достижений обучающихся.
8. Внешняя оценка включает:
  - независимую оценку качества образования;
  - мониторинговые исследования муниципального, регионального и федерального уровней.
9. В соответствии с ФГОС НОО система оценки образовательной организации реализует системно-деятельностный, уровневый и комплексный подходы к оценке образовательных достижений.

10. Системно-деятельностный подход к оценке образовательных достижений обучающихся проявляется в оценке способности обучающихся к решению учебно- познавательных и учебно-практических задач, а также в оценке уровня функциональной грамотности обучающихся. Он обеспечивается содержанием и критериями оценки, в качестве которых выступают планируемые результаты обучения, выраженные в деятельностной форме.

11. Уровневый подход к оценке образовательных достижений обучающихся служит важнейшей основой для организации индивидуальной работы с обучающимися. Он реализуется как по отношению к содержанию оценки, так и к представлению и интерпретации результатов измерений.

12. Уровневый подход к оценке образовательных достижений обучающихся реализуется за счет фиксации различных уровней достижения обучающимися планируемых результатов базового уровня и уровней выше и ниже базового. Достижение базового уровня свидетельствует о способности обучающихся решать типовые учебные задачи, целенаправленно отрабатываемые со всеми обучающимися в ходе учебного процесса. Владение базовым уровнем является границей, отделяющей знание от незнания, выступает достаточным для продолжения обучения и усвоения последующего учебного материала.

13. Комплексный подход к оценке образовательных достижений реализуется через: оценку предметных и метапредметных результатов;

использование комплекса оценочных процедур как основы для оценки динамики индивидуальных образовательных достижений обучающихся и для итоговой оценки; использование контекстной информации (об особенностях обучающихся, условиях и процессе обучения и другое) для интерпретации полученных результатов в целях управления качеством образования;

использование разнообразных методов и форм оценки, взаимно дополняющих друг друга: стандартизированных устных и письменных работ, проектов, практических (в том числе исследовательских) и творческих работ;

использование форм работы, обеспечивающих возможность включения обучающихся в самостоятельную оценочную деятельность (самоанализ, самооценка, взаимооценка); использование мониторинга динамических показателей освоения умений и знаний, в том числе формируемых с использованием информационно-коммуникационных (цифровых) технологий.

14. Целью оценки личностных достижений обучающихся является получение общего представления о воспитательной деятельности образовательной организации и ее влиянии на коллектив обучающихся.

15. При оценке личностных результатов необходимо соблюдение этических норм и правил взаимодействия с обучающимся с учетом его индивидуально-психологических особенностей развития.

16. Личностные достижения обучающихся, освоивших ФОП НОО, включают две группы результатов:

основы российской гражданской идентичности, ценностные установки и социально значимые качества личности;

готовность обучающихся к саморазвитию, мотивация к познанию и обучению, активное участие в социально значимой деятельности.

17. Учитывая особенности групп личностных результатов, педагогический работник может осуществлять только оценку следующих качеств:

наличие и характеристика мотива познания и учения;

наличие умений принимать и удерживать учебную задачу, планировать учебные действия;

способность осуществлять самоконтроль и самооценку.

Диагностические задания, устанавливающие уровень этих качеств, целесообразно интегрировать с заданиями по оценке метапредметных регулятивных универсальных учебных действий.

18. Оценка метапредметных результатов осуществляется через оценку достижения планируемых результатов освоения ФОП НОО, которые отражают совокупность познавательных, коммуникативных и регулятивных универсальных учебных действий.

19. Формирование метапредметных результатов обеспечивается комплексом освоения программ учебных предметов и внеурочной деятельности.

20. Оценка метапредметных результатов проводится с целью определения сформированности:

познавательных универсальных учебных действий;

коммуникативных универсальных учебных действий;

регулятивных универсальных учебных действий.

21. Овладение познавательными универсальными учебными действиями предполагает формирование и оценку у обучающихся базовых логических действий, базовых исследовательских действий, умения работать с информацией.

22. Овладение базовыми логическими действиями обеспечивает формирование у обучающихся следующих умений:

сравнивать объекты, устанавливать основания для сравнения, устанавливать аналогии; объединять части объекта (объекты) по определенному признаку;

определять существенный признак для классификации, классифицировать предложенные объекты;

находить закономерности и противоречия в рассматриваемых фактах, данных и наблюдениях на основе предложенного педагогическим работником алгоритма; выявлять недостаток информации для решения учебной (практической) задачи на основе предложенного алгоритма;

устанавливать причинно-следственные связи в ситуациях, поддающихся непосредственному наблюдению или знакомых по опыту, делать выводы.

23. Овладение базовыми исследовательскими действиями обеспечивает формирование у обучающихся следующих умений:

определять разрыв между реальным и желательным состоянием объекта (ситуации) на основе предложенных педагогическим работником вопросов;

с помощью педагогического работника формулировать цель, планировать изменения объекта, ситуации;

сравнивать несколько вариантов решения задачи, выбирать наиболее подходящий (на основе предложенных критериев);

проводить по предложенному плану опыт, несложное исследование по установлению особенностей объекта изучения и связей между объектами (часть - целое, причина - следствие);

формулировать выводы и подкреплять их доказательствами на основе результатов проведенного наблюдения (опыта, измерения, классификации, сравнения, исследования);

прогнозировать возможное развитие процессов, событий и их последствия в аналогичных или сходных ситуациях;

24. Работа с информацией как одно из познавательных универсальных учебных действий обеспечивает сформированность у обучающихся следующих умений: выбирать источник получения информации;

согласно заданному алгоритму находить в предложенном источнике информацию, представленную в явном виде;

распознавать достоверную и недостоверную информацию самостоятельно или на основании предложенного педагогическим работником способа ее проверки;

соблюдать с помощью взрослых (педагогических работников, родителей (законных представителей) несовершеннолетних обучающихся) правила информационной безопасности при поиске информации в информационно-телекоммуникационной сети "Интернет";

анализировать и создавать текстовую, видео-, графическую, звуковую информацию в соответствии с учебной задачей;

самостоятельно создавать схемы, таблицы для представления информации.

25. Овладение универсальными учебными коммуникативными действиями предполагает формирование и оценку у обучающихся таких групп умений, как общение и совместная деятельность.

26. Общение как одно из коммуникативных универсальных учебных действий обеспечивает сформированность у обучающихся следующих умений:

воспринимать и формулировать суждения, выражать эмоции в соответствии с целями и условиями общения в знакомой среде;

проявлять уважительное отношение к собеседнику, соблюдать правила ведения диалога и дискуссии; признавать возможность существования разных точек зрения;

корректно и аргументированно высказывать свое мнение;

строить речевое высказывание в соответствии с поставленной задачей;

создавать устные и письменные тексты (описание, рассуждение, повествование); готовить небольшие публичные выступления;

подбирать иллюстративный материал (рисунки, фото, плакаты) к тексту выступления;

27. Совместная деятельность как одно из коммуникативных универсальных учебных действий обеспечивает сформированность у обучающихся следующих умений:

формулировать краткосрочные и долгосрочные цели (индивидуальные с учетом участия в коллективных задачах) в стандартной (типовой) ситуации на основе предложенного формата планирования, распределения промежуточных шагов и сроков;

принимать цель совместной деятельности, коллективно строить действия по ее достижению: распределять роли, договариваться, обсуждать процесс и результат совместной работы; проявлять готовность руководить, выполнять поручения, подчиняться;

ответственно выполнять свою часть работы;

оценивать свой вклад в общий результат;

выполнять совместные проектные задания с опорой на предложенные образцы.

28. Овладение регулятивными универсальными учебными действиями согласно ФГОС НОО предполагает формирование и оценку у обучающихся умений самоорганизации (планировать действия по решению учебной задачи для получения результата, выстраивать последовательность выбранных действий) и самоконтроля (устанавливать причины успеха (неудач) в учебной деятельности, корректировать свои учебные действия для преодоления ошибок).

29. Оценка достижения метапредметных результатов осуществляется как педагогическим работником в ходе текущей и промежуточной оценки по предмету, так и администрацией образовательной организации в ходе мониторинга. В текущем учебном процессе отслеживается способность обучающихся разрешать учебные ситуации и выполнять учебные задачи, требующие владения познавательными, коммуникативными и регулятивными действиями, реализуемыми в предметном преподавании.

30. В ходе мониторинга проводится оценка сформированности универсальных учебных действий. Содержание и периодичность мониторинга устанавливаются решением педагогического совета образовательной организации. Инструментарий для оценки сформированности универсальных учебных действий строится на межпредметной основе и может включать диагностические материалы по оценке функциональной грамотности, сформированности регулятивных, коммуникативных и познавательных учебных действий.

31. Предметные результаты освоения ООП НОО с учетом специфики содержания предметных областей, включающих конкретные учебные предметы, ориентированы на применение знаний, умений и навыков обучающимися в учебных ситуациях и реальных жизненных условиях, а также на успешное обучение.

32. Оценка предметных результатов освоения ООП НОО осуществляется через оценку достижения обучающимися планируемых результатов по отдельным учебным предметам.

33. Основным предметом оценки результатов освоения ООП НОО в соответствии с требованиями ФГОС НОО является способность к решению учебно-познавательных и учебно-практических задач, основанных на изучаемом учебном материале и способах действий, в том числе метапредметных (познавательных, регулятивных, коммуникативных) действий.

34. Для оценки предметных результатов освоения ООП НОО используются критерии: знание и понимание, применение, функциональность.

34.1. Обобщенный критерий "знание и понимание" включает знание и понимание роли изучаемой области знания или вида деятельности в различных контекстах, знание и понимание терминологии, понятий и идей, а также процедурных знаний или алгоритмов.

34.2. Обобщенный критерий "применение" включает:

использование изучаемого материала при решении учебных задач, различающихся сложностью предметного содержания, сочетанием универсальных познавательных действий и операций, степенью проработанности в учебном процессе;

использование специфических для предмета способов действий и видов деятельности по получению нового знания, его интерпретации, применению и преобразованию при решении учебных задач (проблем), в том числе в ходе поисковой деятельности, учебно-исследовательской и учебно-проектной деятельности.

34.3. Обобщенный критерий "функциональность" включает осознанное использование приобретенных знаний и способов действий при решении внеучебных проблем, различающихся сложностью предметного содержания, читательских умений, контекста, а также сочетанием когнитивных операций.

35. Оценка предметных результатов освоения ООП НОО осуществляется педагогическим работником в ходе процедур текущего, тематического, промежуточного и итогового контроля.

36. Особенности оценки предметных результатов по отдельному учебному предмету фиксируются в приложении к ООП НОО.

Описание оценки предметных результатов по отдельному учебному предмету должно включать:

список итоговых планируемых результатов с указанием этапов их формирования и способов оценки (например, текущая (тематическая); устно (письменно), практика); требования к выставлению отметок за промежуточную аттестацию (принеоб график контрольных мероприятий).

37. Стартовая диагностика проводится администрацией образовательной организации с целью оценки готовности к обучению на уровне начального общего образования.

19.37.1. Стартовая диагностика проводится в начале 1 класса и выступает как основа (точка отсчета) для оценки динамики образовательных достижений обучающихся. Объектом оценки в рамках стартовой диагностики является сформированность предпосылок учебной деятельности, готовность к овладению чтением, грамотой и счетом.

19.37.2. Стартовая диагностика может проводиться педагогическими работниками с целью оценки готовности к изучению отдельных предметов (разделов). Результаты стартовой диагностики являются основанием для корректировки учебных программ и индивидуализации учебного процесса.

38. Текущая оценка направлена на оценку индивидуального продвижения обучающегося в освоении программы учебного предмета.

38.1. Текущая оценка может быть формирующей (поддерживающей и направляющей усилия обучающегося, включающей его в самостоятельную оценочную деятельность) и диагностической, способствующей выявлению и осознанию педагогическим работником и обучающимся существующих проблем в обучении.

38.2. Объектом текущей оценки являются тематические планируемые результаты, этапы освоения которых зафиксированы в тематическом планировании по учебному предмету.

38.3. В текущей оценке используются различные формы и методы проверки (устные и письменные опросы, практические работы, творческие работы, индивидуальные и групповые формы, само- и взаимооценка, рефлексия, листы продвижения и другие) с учетом особенностей учебного предмета.

38.4. Результаты текущей оценки являются основой для индивидуализации учебного процесса.

39. Тематическая оценка направлена на оценку уровня достижения обучающимися тематических планируемых результатов по учебному предмету.

40. Промежуточная аттестация обучающихся проводится, начиная со второго класса, в конце каждого учебного периода по каждому изучаемому учебному предмету.

41. Промежуточная аттестация обучающихся проводится на основе результатов накопленной оценки и результатов выполнения тематических проверочных работ и фиксируется в классном журнале.

42. Промежуточная оценка, фиксирующая достижение предметных планируемых результатов и универсальных учебных действий, является основанием для перевода обучающихся в следующий класс.

43. Итоговая оценка является процедурой внутренней оценки образовательной

организации и складывается из результатов накопленной оценки и итоговой работы по предмету. Предметом итоговой оценки является способность обучающихся решать учебно-познавательные и учебно-практические задачи, построенные на основном содержании предмета с учетом формируемых метапредметных действий.

Критерии оценивания предметных результатов на уровне начального общего образования

Нормы оценки результатов учебной деятельности учащихся по учебным предметам базируются на планируемых результатах обучения в предметно– деятельностной форме, определенных образовательными стандартами и учебными программами, и направлены на осуществление единых подходов при организации проверки и оценки учебных достижений учащихся.

Безоценочное обучение – 1 класс.

При 5-балльной оценке для всех установлены общедидактические критерии.

Оценка «5» ставится в случае:

Знания, понимания, глубины усвоения учащимся всего объёма программного материала.

Умения выделять главные положения в изученном материале, на основании фактов и примеров обобщать, делать выводы, устанавливать межпредметные и внутрипредметные связи, творчески применяет полученные знания в незнакомой ситуации.

Отсутствия ошибок и недочётов при воспроизведении изученного материала, при устных ответах устранение отдельных неточностей с помощью дополнительных вопросов учителя, соблюдение культуры письменной и устной речи, правил оформления письменных работ.

Оценка «4» ставится в случае:

Знания всего изученного программного материала.

Умения выделять главные положения в изученном материале, на основании фактов и примеров обобщать, делать выводы, устанавливать внутрипредметные связи, применять полученные знания на практике.

Незначительных (негрубых) ошибок и недочётов при воспроизведении изученного материала, соблюдения основных правил культуры письменной и устной речи, правил оформления письменных работ.

Оценка «3» (уровень представлений, сочетающихся с элементами научных понятий):

Знание и усвоение материала на уровне минимальных требований программы, затруднение при самостоятельном воспроизведении, необходимость незначительной помощи учителя.

Умение работать на уровне воспроизведения, затруднения при ответах на видоизменённые вопросы.

Наличие грубой ошибки, нескольких негрубых при воспроизведении изученного материала, незначительное несоблюдение основных правил культуры письменной и устной речи, правил оформления письменных работ.

Оценка «2»:

Знание и усвоение материала на уровне ниже минимальных требований программы, отдельные представления об изученном материале.

Отсутствие умений работать на уровне воспроизведения, затруднения при ответах на стандартные вопросы.

Наличие нескольких грубых ошибок, большого числа негрубых при воспроизведении

изученного материала, значительное несоблюдение основных правил культуры письменной и устной речи, правил оформления письменных работ.

Задания повышенного уровня оцениваются формулировкой «справился», «не справился» и указывается при анализе контрольных работ.

ОЦЕНКА ТЕСТОВ (для всех предметов начальной школы)

Инструкция по выполнению тестовых заданий.

1. При выполнении работы не разрешается пользоваться справочниками и учебниками.
2. В работе допускается не более трех исправлений.
3. Все необходимые для выполнения заданий записи должны вестись на обратной стороне бланка ответов.
4. Использование корректора для исправления ошибок запрещено.

Интерпретация полученных результатов тестирования.

1. Каждое правильно выполненное задание оценивается в 1 балл.
2. Каждое невыполненное задание или выполненное с ошибкой оценивается в 0 баллов.
3. Если тест содержит количество заданий, которое при определении нормы выполненных заданий дает дробное число, то в зачет идет только целая часть.

Таблица пересчета

Кол-во баллов	Оценка			
	«2» менее 50%	«3» 50-69%	«4» 70-89%	«5» 90-100%
10	4 и менее	5-6	7-8	9-10
11	5 и менее	6-7	8-9	10-11
12	5 и менее	6-8	9-10	11-12
13	6 и менее	7-9	10-11	12-13
14	6 и менее	7-9	10-12	13-14
15	7 и менее	8-10	11-13	14-15
16	7 и менее	8-11	12-14	15-16
17	8 и менее	9-11	12-15	16-17
18	8 и менее	9-12	13-16	17-18
19	9 и менее	10-13	14-17	18-19
20	9 и менее	10-13	14-17	18-20

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету « Русский язык».

Для первого класса.

Русский язык .

Количество итоговых работ не должно превышать следующие нормы: II полугодие – 1 диктант (с грамматическим заданием), 2 списывания текста.

Тексты диктантов для 1-го класса подбираются, включающие в себя слова, в которых написание не расходится с произношением.

Объем диктанта и текста для списывания должен быть следующим: в течение года - 2-3 строчные и прописные буквы, 2-3 слога, 2-3 слова или предложение из 2-3 слов. В конце года

- текст из 15 слов для диктанта, текст из 15 слов для списывания.

На проведение контрольных работ, включающих в себя грамматические задания 25-30 минут.

В 1-м классе используется только словесная оценка, а ее критериями являются соответствие или несоответствие требованиям программы.

Конечные требования к обучению письменной речи включают формирование у учащихся способности практически пользоваться письмом на русском языке как способом общения. При оценке письменной речи, как и при оценке говорения, необходимо учитывать: 1) содержание; 2) соответствие предложений моделям изучаемого языка; 3) их относительное разнообразие; 4) грамматическую правильность. Есть моменты при установлении показателей письменной речи, которые отличают её от говорения. Письменная речь должна быть графически разборчива, орфографически правильна. Орфографическая правильность при контроле письменной речи является основным показателем. Проверка орфографической правильности проводится с помощью диктантов. Такой диктант в методике ещё называют репродуктивным – т.е. буквальная запись под диктовку с целью проверки понимания на слух и правописания.

Объем диктанта

Классы	I полугодие	II полугодие
II класс	25 слов	35 слов
III класс	40 слов	50 слов
IV класс	60 слов	70 слов

Оценки

«5» - за диктант, который написан аккуратно, чисто, и в нём не более одной орфографической ошибки.

«4» - за диктант, в котором допущено не более 3 орфографических ошибок.

«3» - за диктант, в котором допущено не более 7 орфографических ошибок.

«2» - за диктант, в котором допущено не более 10 орфографических ошибок.

В 2 классах учитываются только орфографические ошибки, а в 3-4 классах орфографические и пунктуационные ошибки.

Пунктуационные ошибки входят в общее количество орфографических. За одну ошибку в диктанте считают 2 пунктуационные ошибки.

При наличии в диктанте большого количества исправлений, помарок, оценка может быть снижена на 1 балл, но такое снижение не должно привести к неудовлетворительной оценке. Оценка «5» не выставляется, если в работе 3 и более исправлений.

Необходимо учитывать также повторяемость и однотипность ошибок. Если ошибка повторяется в одном и том же слове или в корне однотипных слов, то она считается за одну ошибку. Однотипными считаются ошибки на одно правило. Не считаются однотипными ошибки на такое правило, в котором для выяснения правильного написания одного слова требуется подобрать другое (опрое) слово или его форму (вода-воды, рот-ротик, грустный-грустить, резкий-резок). Первые 3 однотипные ошибки считаются за одну ошибку, каждая следующая подобная ошибка учитывается самостоятельно.

Диктанты сопровождаются грамматическими заданиями на оценку грамматических

знаний, умений и навыков: анализ грамматических явлений ; опознание грамматической категории и части речи; образование словоформ; определение частей слова и конструирование словосочетаний и предложений.

Примерные задания: подчеркнуть в слове гласные (согласные глухие или звонкие); подчеркнуть слова, отвечающие на вопрос кто? (что? какой? когда? что делает? и т. д.); разобрать слово по составу); образовать новое слово по данной схеме); определить падеж, число существительного); указать время глагола); найти главные члены предложения); поставить от глагола вопрос к членам предложения); заменить утвердительные предложения отрицательными и вопросительными и т. д.

Оценка грамматических знаний

В грамматическое задание включается от 3 до 4-5 видов работы. При **оценке выполнения грамматических заданий** рекомендуется руководствоваться следующим:

Оценка «5» ставится, если ученик выполнил все задания верно.

Оценка «4» ставится, если ученик выполнил правильно не менее **3/4 заданий**.

Оценка «3» ставится за работу, в которой правильно выполнено **не менее половины заданий**.

Оценка «2» ставится за работу, в которой **не выполнено более половины заданий**.

Контрольные диктанты с грамматическими заданиями оцениваются 2 оценками: за грамотность и за владение грамматическими навыками. В соответствии с объёмом грамматических заданий количество слов в диктанте уменьшается. Орфографические ошибки, допущенные в грамматическом задании, включаются в общее количество ошибок диктанте.

Словарный диктант

Без ошибок –«5»

1-2 ошибок –«4»

3-4 ошибок –«3»

5-7 ошибок –«2»

Проверка связной письменной речи учащихся

Для проверки умения пользоваться письмом как средством общения рекомендуется написание фраз по заданной теме; элементарное краткое изложение содержания книги; написать о животном, которое нравится; поздравление; письмо с опорой на заданное начало и концовку; сообщение о себе, о друге, о членах семьи т.д.

Объём сообщения

2 класс – 2 – 3 предложения, количество слов – 10 – 12;

3 класс – 4 – 5 предложения, 15 – 20 слов.

4 класс – 5 – 6 предложений, 25 – 30 слов.

Оценки

«5» - за работу, содержание, которой соответствует теме, но допущена 1 орфографическая ошибка.

«4» - содержание соответствует теме, объём – указанному в нормах, но допущено до 3 орфографических и грамматических ошибок

«3» - за работу, в которой имеется не более 6 ошибок.

«2» - есть искажения в содержании излагаемого текста, половина предложений не соответствует теме, допущено до 10 орфографических ошибок.

Для проверки навыков связной письменной речи проводятся изложения. Примерный объём текстов для изложений: 3 класс – 60 – 70 слов, 4 класс – 80 – 90 слов.

В 3 классе изложения проводятся как обучающие, а во 2 полугодии 4 класса выполняется в качестве контрольного.

Основными критериями качества изложений являются точность, логичность, последовательность, полнота передачи содержания, орфографическая грамотность.

Нормы оценки

«5» - в работе правильно и последовательно передано содержание авторского текста. При этом использовано не менее 6 изученных образцов предложений из 4 – 5 слов. Допускаются не более 1 орфографической ошибки и 1 ошибки в построении предложений, в употреблений слов.

«4» - изложение написано в основном соответствии с авторским текстом. Использовано не менее 4 – 5 изученных образцов предложений, допущено не более 3 орфографических ошибок, 2 – 3 ошибок в построении предложений, в употреблении слов.

«3» - основное содержание текста передано, но нет последовательности в изложении текста, есть пропуски частей текста, имеющих большое значение для сюжета. При этом использовано не менее 2 – 3 изученных образцов предложений, допущено до 6 орфографических ошибок и 5 – 6 ошибок в построении предложений, в употреблении слов.

«2» - учащийся не сумел связно и правильно изложить содержание текста, допустил не более 10 орфографических 7 – 8 ошибок в построении предложений, в употреблении слов.

Сочинения в начальных классах проводятся только как обучающие. Они могут быть оценены по нормам оценок для изложений. Изложения и сочинения в начальных классах оцениваются одной оценкой. При оценке письменных работ исправляются, но не учитываются следующие орфографические и пунктуационные ошибки:

- 1) На правила, которые не включены в программу начальных классов (например, перенос слов с приставками);
- 2) На ещё не изученные правила (например, запятая при перечислении во 2 классе);
- 3) В словах, над которыми не проводилась специальная работа;
- 4) На единичные пропуски точки в конце предложения, если первое слово следующего предложения начинается с заглавной буквы.

При оценке письменных работ нужно учитывать характер ошибок. Среди ошибок следует выделять негрубые, т.е. не имеющие существенного значения для оценки грамотности. При подсчете две негрубые ошибки считаются за одну.

Негрубыми в начальной школе считаются следующие ошибки: а) повторение одной и той же буквы в слове; б) недописанное слово; в) пропущенная вторая часть слова при переносе; г)

дважды написано одно и то же слово в предложении.

Оценки за контрольные работы всегда вставляются в журнале .А за работы обучающего характера- в зависимости от накаляемости оценок. При этом отрицательная оценка за обучающую работу в журнале не ставится.

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету «Литературное чтение».

Контрольная проверка **навыка чтения** оценивается по следующим критериям: беглость, правильность, осознанность, выразительность.

«5» – выполнены все 4 требования.

«4» – выполняется норма чтения по беглости (в каждом классе и в каждой четверти она разная), но не выполнено одно из остальных требований.

«3» – выполняется норма по беглости, но не выполнено два других требования.

«2» – если выполняется норма беглости, но не выполнены остальные три требования или не выполнена норма беглости, а остальные требования выдержаны.

В индивидуальном порядке, когда учащийся прочитал правильно, выразительно, понял прочитанное, но не уложился в норму по беглости на небольшое количество слов, ставится положительная отметка.

Чтение наизусть

«5» – твердо, без подсказок, знает наизусть, выразительно читает.

«4» – знает стихотворение наизусть, но допускает при чтении перестановку слов, самостоятельно исправляет допущенные неточности.

«3» – читает наизусть, но при чтении обнаруживает нетвердое усвоение текста. «2» – нарушает последовательность при чтении, не полностью воспроизводит текст.

Выразительное чтение стихотворения

Требования к выразительному чтению:

правильная постановка логического ударения; соблюдение

пауз; правильный выбор темпа;

соблюдение нужной интонации;

безошибочное чтение.

«5» – выполнены правильно все требования.

«4» – не соблюдены 1–2 требования.

«3» – допущены ошибки по трем требованиям.

«2» – допущены ошибки более чем по трем требованиям.

Чтение по ролям

Требования к чтению по ролям:

своевременно начинать читать свои слова; подбирать правильную интонацию; читать безошибочно; читать выразительно.

«5» – выполнены все требования.

«4» – допущены ошибки по одному какому-то требованию. «3» – допущены ошибки по двум требованиям.

«2» – допущены ошибки по трем требованиям.

Пересказ

«5» – пересказывает содержание прочитанного самостоятельно, последовательно, не упуская главного (подробно или кратко, или по плану), правильно отвечает на вопрос, умеет

подкрепить ответ на вопрос чтением соответствующих отрывков.

«4» – допускает 1–2 ошибки, неточности, сам исправляет их.

«3» – пересказывает при помощи наводящих вопросов учителя, не умеет последовательно передать содержание прочитанного, допускает речевые ошибки.

«2» – не может передать содержание прочитанного.

Чтение.

При проверке техники чтения следует помнить:

1. На чтение стихов и диалогов времени уходит больше.

2. Темп чтения стихотворного текста зависит от настроения, которое вызывает это стихотворение, веселые стихи читаются быстрее.

1 класс

Оценка не ставится, ученик «справился» или «не справился».

В 1 полугодии техника чтения может не проводиться.

2 полугодие:

Высокий уровень развития навыка чтения: плавный слоговой способ чтения при темпе не менее 30-35 слов в минуту (на конец учебного года); понимание значения отдельных слов и предложений, умение выделить главную мысль прочитанного и нахождение в тексте слов и выражений, подтверждающих эту мысль.

Среднему уровню развития навыка чтения соответствует слоговой способ чтения, если при чтении допускается от 2 до 4 ошибок, темп чтения 20-29 слов. Учащийся не может понять отдельные слова при общем понимании прочитанного; умеет выделить главную мысль, но не может найти в тексте слова и выражения, подтверждающие эту мысль.

Низкому уровню развития навыка чтения соответствует чтение по буквам при темпе ниже 20 слов в минуту, без смысловых пауз и четкости произношения, непонимание общего смысла прочитанного текста, неправильные ответы на вопросы по содержанию.

Приемы контроля понимания текста.

Пересказ, постановка вопросов к тексту, ответы на вопросы учителя, выделение из текста того, о чём говорится и что говорится.

Оценки ставятся в соответствии с количеством правильно переданных фактов. Если их передано более 50 %, то можно ставить «3»; если передано более 75 %, то «4»; а «5» ставится за 100 % переданной информации из текста.

Оценка скорости чтения.

Классы	Скорость чтения (количество слов в минуту)							
	«5»		«4»		«3»	«2»		«1»
полугодия	I	II	I	II	I	II	I	II
I класс	–	30		20		15	менее 15	
II класс	40	50	30	40	20	30	менее 20	
III класс	60	70	50	60	40	50	менее 40	
IV класс	80	90	70	80	60	70	менее 60	

Проверка техники чтения проводится 1 раз в I классе в конце учебного года, а во II - IV

классах 2 раза в год в конце каждого полугодия. Проверка осуществляется по тексту, законченному в смысловом отношении. Количество слов в тексте должно быть больше, чем это предусмотрено в скорости чтения. Время учитывается со второго или третьего предложения, когда ученик преодолевает волнение и начинает читать в обычном для него темпе.

Требования к способу чтения.

I класс - плавное слоговое чтение с переходом на чтение целыми словами;

II класс – плавное чтение целыми словами;

III класс – достаточно беглое плавное чтение словами и словосочетаниями;

IV класс – плавное, достаточно беглое чтение словосочетаниями и фразами.

Оценки.

«5» ставится ученику, если он правильно читает, не допускает искажений знакомых слов, отчетливо произносит звуки и слова, соблюдает ударение, паузы, интонацию, логические ударения, вопросительную и побудительную интонации; полностью понял несложный текст.

«4» - правильное чтение, отчетливое произношение звуков и слов, соблюдение ударения, пауз, логического ударения, вопросительной и побудительной интонации, 2 – 3 ошибки в словах (искажение слов, перестановка, замена, пропуск букв, неправильное ударение в слове), нарушение логического ударения в 1 – 2 предложениях, несоблюдение пауз в конце предложений и затруднение в выборе нужной интонации; понял основное содержание текста.

«3» - отрывистое чтение, отсутствие выразительности, 4 – 5 ошибок (замена, пропуск, перестановка звуков, слогов, нарушение норм орфоэпии); не совсем понял основное содержание прочитанного.

«2» - все слова ученик читает отрывисто, не владеет техникой чтения, предусмотренной для данного класса, допускает более 6 грубых искажений слов, практически не ориентируется в тексте.

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету

« Математика и информатика».

Знания, умения и навыки учащихся по математике оцениваются по результатам устного опроса, текущих и итоговых письменных работ.

Содержание материала, усвоение которого проверяется и оценивается, определяется программой по математике для четырехлетней начальной школы. С помощью итоговых контрольных работ за год проверяется усвоение основных наиболее существенных вопросов программного материала каждого года обучения.

При проверке выявляются не только осознанность знаний и сформированность навыков, но и умения применять их к решению учебных и практических задач.

Контрольная и самостоятельная работа

Работа, состоящая из примеров:

«5» – без ошибок.

«4» – 1 грубая и 1–2 негрубые ошибки.

«3» – 2–3 грубые и 1–2 негрубые ошибки или 3 и более негрубых ошибки. «2» – 4 и более грубых ошибки.

Работа, состоящая из задач:

«5» – без ошибок.

«4» – 1–2 негрубых ошибки.

«3» – 1 грубая и 3–4 негрубые ошибки.

«2» – 2 и более грубых ошибки.

Комбинированная работа(1 задача, примеры и задание другого вида):

«5» – 90-100%

«4» – 70-89%

«3» – 50-69%

«2» – **49%-меньше**

Критерии оценивания комбинированной работы:

1. За каждый правильно решенный пример – 1 балл.

Задача решена верно, есть комментарии к действиям, верно составлено и решено выражение, правильно записан ответ – 4б.

Задача решена верно, но отсутствуют пояснения к действиям – 3б.

Ход решения определен правильно, но есть вычислительная ошибка – 2б.

Выполнено верно только одно действие – 1б.

Задача решена неверно – 0б.

2. За каждое правильно решенное выражение – 1 б.

3. Уравнение. Максим. балл – 2. За правильное вычисление -1б., за ход решение -1б.

4. Логическая задача не оценивается.

Контрольный устный счет:

«5» – без ошибок.

«4» – 1–2 ошибки.

«3» – 3–4 ошибки.

«2» – более 4 грубых ошибок.

Математический диктант

«5» – вся работа выполнена безошибочно и нет исправлений.

«4» – не выполнена 1/5 часть примеров от их общего числа.

«3» – не выполнена 1/4 часть примеров от их общего числа.

«2» – не выполнена 1/2 часть примеров от их общего числа.

Грубые ошибки:

вычислительные ошибки в примерах и задачах; ошибки на незнание порядка выполнения арифметических действий;

неправильное решение задачи (пропуск действия, неправильный выбор действий, лишние действия); нерешенная до конца задача или пример; невыполненное задание.

Негрубые ошибки:

нерациональный прием вычислений; неправильная постановка вопроса к действию при решении задачи;

неверно сформулированный ответ задачи; неправильное списывание данных (чисел, знаков); недоведение до конца преобразований.

За грамматические ошибки, допущенные в работе, оценка по математике не снижается. За неряшливо оформленную работу, несоблюдение правил каллиграфии оценка по математике снижается на 1 балл, но не ниже «3».

Контрольная работа:

задания должны быть одного уровня для всего класса; задания повышенной трудности выносятся в «дополнительное задание», которое предлагается для выполнения всем ученикам и оценивается только оценками «4» и «5»; обязательно разобрать их решение при выполнении работы над ошибками;

за входную работу оценка «2» в журнал ставится; оценка не снижается, если есть грамматические ошибки и неаккуратные исправления; неаккуратное исправление за ошибку не считается.

Учитывается только последнее написани

Словарный диктант	Первое полугодие	Второе полугодие
1-й класс	–	5–6 слов
2-й класс	8–10 слов	10–12 слов

3-й класс	10–12 слов	12–15 слов
4-й класс	12–15 слов	15–18 слов

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету Обществознание и естествознание (Окружающий мир)

Тест

«5» – 90-100% правильно выполненных заданий

«4» – 70-80% правильно выполненных заданий

«3» – 50- 69% правильно выполненных заданий

«2» – правильно выполнено менее 50% заданий

Пересказ

«5» – пересказывает содержание прочитанного самостоятельно, последовательно, не упуская главного (подробно или кратко, или по плану), правильно отвечает на вопрос, умеет подкрепить ответ на вопрос чтением соответствующих отрывков.

«4» – допускает 1–2 ошибки, неточности, сам исправляет их.

«3» – пересказывает при помощи наводящих вопросов учителя, не умеет последовательно передать содержание прочитанного, допускает речевые ошибки.

«2» – не может передать содержание прочитанного.

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся

по предмету «Родной (тат.)язык»

Белемнәрне тикшерү һәм аның сыйфатын бәяләү укучылар ирешкән белем дәрәжәсенен башлангыч мәктәпне тәмамлаучылардан таләп ителгән белем һәм күнекмәләргә туры килү-килмәвен чагылдыра. Белемнәрне тикшерү һәм бәяләү жәмәгатьчелеккә (сыйныф укучыларына, укытучыларга, ата-аналарга) һәм хөкүмәткә бер конкрет мәктәптә генә түгел, ә бәлки бөтен жәмгыятьтәгә белемлелек дәрәжәсен күрсәтә. Бу белем бирүнең ерак һәм якин перспективасын билгеләргә, белем бирү системасына вакытында төзәтмәләр кертеп, укучыларга һәм укытучыга кирәкле ярдәм күрсәтергә мөмкинлек бирә.

Укучыларның белемен вакытында һәм объектив бәяләү укытучыга педагогик процессны оештырудагы кимчелекләрне, үз эшендәгә хаталарны күрергә ярдәм итә.

Объектив бәяләү системасы белемнәрнең сыйфатын гына ачыклап калмый, ә бәлки балаларның үз эшләрен тикшерә белү сәләтен ачыклай һәм тикшерүдән көтелгән куркулы һәм борчулы хәлне булдырмый кала. Укытучы балаларны уңыш казануга дәртләндерергә һәм нәтижәләрен уңай якка үзгәрәчегенә ышаныч тудырырга тиеш. Уңыш казануга юнәлтелгән ситуация һәм эмоциональ иминлек баланың укытучы куйган билгене тыныч кабул итүенә китерә, укучы укытучы белән бергә үз хаталарын тикшерә һәм аларны булдырмау юлларын билгели.

Контроль уздыруның методлары һәм формалары.

Язмача сорап тикшерү төрле мөстәкыйль һәм контроль эшләр уздыру рәвешендә уза. Мөстәкыйль эш-10-20 минут эчендә зур булмаган (әле ахырына кадәр өйрәнелмәгән) тема буенча укучыларның белемнәрен язмача тикшерү. Төп максатларның берсе- укучыларның уку мәсьәләләренен чишелеш алымнарын үзләштерүен, төшенчәләрен аңлавын һәм конкрет кагыйдәләр һәм закончалыклар арасында юнәлеш ала белүен ачыклау. Осталык һәм күнекмәләр формалашуның башлангыч чорында үткәрелгән мөстәкыйль эшләргә билге куелмый. Укытучы укучылар белән бергә башкарган эшкә жентекле анализ ясый. Мөстәкыйль эш барлык укучылар, кечкенә төркемнәр белән индивидуаль рәвештә уздырылырга мөмкин. Аның төрләре индивидуаль үзенчәлекләр, белемнәрен үзләштерүдә укучының алга китеш темпы белән билгеләнә. Тиз арада (5-10 минут) уздырылган мөстәкыйль эшләр фәннен әһәмиятле сораулары буенча укучыларның белем һәм осталыгын тикшерергә һәм белем үзләштерүнен барышына төзәтмәләр кертергә, дәрәс эш методикасы сайларга мөмкинлек бирә.

Контроль эш укучыларның белем һәм осталыгын шактый зур, тулысынча өйрәнелгән программа материалы буенча агымдагы һәм йомгаклау фронталь тикшерүдә куланыла. Язмача тикшерү предметлар буенча ел дәвамында уздырыла (ана теле, рус теле, математика), язма эш фикерләренә әйтеп бирә белүне, телнен, язма сөйләмнен кагыйдәләрен дәрәс куллануны таләп итә.

Өлгерешне тикшерүче стандартлаштырылган методикаларга тестлы биремнәр керә. Тестлар укучының конкрет фәннен ирешкән уңышларын гына түгел, ә бәлки аның гомуми үсеш дәрәжәсен дә төгәл әйтеп бирә: алган белемне стандарт булмаган ситуациядә куллана белү, дәрәс һәм дәрәс булмаган жавапларны тикшерү һ.б.

Язмача контрольнен аерым бер төре-график эшләр: рәсемнәр, схемалар, сызымнар, һ.б. Алар теләсә кайсы дәрәсләрдә кулланылалар. Татар теле дәрәсендә аваз моделе, жөмлә составы, жөмләне жөмлә кисәкләре ягыннан тикшерү схемаларын тутыру график контроль эш була.

Укучыларның ана теленән белем, осталык, күнекмәләрен тикшерү һәм бәяләү үзенчәлекләре.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләрен бәяләү нормалары унберьеллык мәктәпнен башлангыч сыйныфлары өчен төзелгән программаларның таләпләренә нигезләнә һәм укучыларның ана телендә язмача башкарган эшләренә бәя бирү критерийларын үз эченә ала.

Укучыларның эшчәнлеген бәяләүгә заман таләпләрен исәпкә алып, башлангыч сыйныфларда “4” баллга нигезләнгән система кертелә. “1”ле, “бик начар” билгесе юкка чыгарыла. Беренчедән, “1”ле башлангыч сыйныфларда гамәлдә кулланылмый, икенчедән аны “2”ле, “начар” билгесенә тиңләштерергә мөмкин.

Беренче сыйныфта ел дәвамында укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә агымдагы тикшерү үткәрелә, ләкин баллар белән белдерелгән билге куелмый, II, III, IV сыйныфларда билге куела.

Ана теле буенча укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләре телдән сорап яки язма рәвештә тикшерелә. Контроль язма эшләр житәрлек дәрәжәдә әзерлек булганнан соң гына уздырыла.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләрен язмача бәяләү һәм тикшерү.

I сыйныфта белем, осталык һәм күнекмәләргә агымдагы тикшерү уздырыла. Грамотага өйрәтү чорында өйрәнелгән баш һәм юл хәрәфләренә, ижекләренә, гади структуралы сүзләренә әйтеп, сүзләренә

һәм күләме ягыннан кечкенә жөмлөләрне язма һәм басма шрифтылы тексттан күчереп яздырырга мөмкин.

Уку елы азагында контроль эш итеп басма шрифтылы текстны күчереп, кечкенә күләмле текстны ишетеп язу тәкъдим ителә.

II-IV сыйныфларда контроль эшләр (агымдагы һәм йомгаклау) гадәттә грамматик биремле диктант (күчереп язу) формасында уздырыла. Грамматик бирем сүз һәм жөмлөләрне өлешчә яки тулысынча тикшерүдән тора. Диктант һәм грамматик биремнәр өчен аерым билгеләр куела.

Язма контроль эшләрнең саны һәм төрләре программаның әһәмиятле сораулары яисә укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләрен зур булмаган бер тулы тема буенча тикшерү кирәклеген белән билгеләнә.

Гомуми йомгаклау контроль эшләре программаның аеруча мөһим темаларын үткәч, уку чирегенең, яртыееллыгының, елның азагында уздырылалар һәм укучының барлык темалар буенча әзерлеген тикшерәләр.

Диктант (күчереп язу) өчен бәйләнешле текстлардан файдалану максатка туры килә. Текстлар хәзерге әдәби тел нормаларына туры килергә, тәрбияви һәм белем бирү рәвешендә, эчтәлегенә һәм төзелеш ягыннан укучыларга аңлаешлы булырга тиеш.

Диктант өчен уртача авырлыктагы текст алына, аңа элек һәм яңа өйрәнелгән кагыйдәләргә орфограммалар булырга тиеш. Беренче сыйныфка язылышы әйтелешенә туры килгән сүзләрдән торган текст сайлана. Әгәр дә диктант текстында кагыйдәсә өйрәнелмәгән сүзләр яки тыныш билгеләре очраса, алар тактада языла яисә укучы тарафыннан ачык итеп әйтелә. Сочинениеләр башлангыч сыйныфларда өйрәтү характерында эш итеп уздырыла.

Сыйныф	Чирек			
	I чирек	II чирек	III чирек	IV чирек
2				
3	25 сүз	30 сүз	35 сүз	40 сүз
4	45 сүз	50 сүз	55 сүз	60 сүз
	65 сүз	70 сүз	75 сүз	80 сүз

I сыйныфта ел дәвамында 2-3 юл һәм баш хәрәф, 2-3 ижек, 2-3 сүз яки 2-3 сүздән торган жөмлө әйтәп яздырыла. Ел азагында 15 сүздән торган текст я диктант итеп, я күчереп язу өчен тәкъдим ителә. Эш телдән әйтәп бәяләнә, нәтижәнең программа таләпләренә туры килү-килмәве ачыклана. Ишетеп яки күчереп язган текстта хаталар саны 5тән артмаса, эш канәгатьләнәрлек дип табыла.

II-IV сыйныфларда эш түбәндәгечә бәяләнә:

“5”- хаталар һәм төзәтүләр юк, эш пөхтә, ачык язылган. Язу каллиграфия таләпләренә туры килә (хәрәфләрнең формалары дөрес, бертөрле биеклектә, хәрәфләр арасында тигез ара, һ.б). каллиграфия нормаларыннан бер генә чигенеш яки бер төзәтү булырга мөмкин (төшәп калган хәрәфне өстәү, төгәл язылмаган хәрәфне төзәтү, һ.б.)

“4” – диктантта 2 орфографик, 1 пунктуацион хата яки 1 орфографик, 2 пунктуацион хата. Эш пөхтә башкарылган, ләкин каллиграфия таләпләре үтәлмәгән. Шуңа өстәп, берәр “5” билгесендә күрсәтелгән төзәтүләр булырга мөмкин.

“3”-диктантта 3 тән 5 кә кадәр орфографик хата (3 орфографик, 2 пунктуацион яисә 5 орфографик һәм 1 пунктуацион хата). Эш жиренә житкереп башкарылмаган, каллиграфия нормаларыннан житди тайпылышлар. Төрле характердагы төзәтүләр булырга мөмкин.

“2”-диктантта 6-7 орфографик хата. Эш тырышып башкарылмаган, каллиграфия нормалары үтәлмәгән.

Диктантта хата итеп исәпләнә: сүзне язганда, орфография кагыйдәсен сакламау, сүздәге хәрәфләрне төшереп калдыру, бозып язу, сүзләрне алмаштыру, тыныш билгеләре булмау (программа таләпләренә

бәйле рәвештә), программада язылган сүзләрне хаталы язу.

Диктантта хата итеп исәпләнми: кагыйдәсе өйрәнелмәгән сүзләрдәге хата, алдагы жөмлө азагында нокта булмау, мәгънәгә зыян китермичә, 1 генә сүзне башка сүз белән алмаштыру.

Диктантта 1 хата итеп исәпләнә: 2 хатаны төзәтү, бер типтагы 2 пунктуацион хата, бер үк сүздәге хатаны кабатлау. Тупас хата булып исәпләнми: бер үк сүздәге хәрәфләрне 2 тапкыр язу, сүзне юлдан юлга күчәргәндә, юл азагында сүзнең башлангыч өлеше язылып, икенче өлешен төшереп калдыру, жөмләдә сүзне 2 тапкыр язу.

Эштә булган һәрбер орфографик һәм пунктуацион хата исәпкә алына. Бер хата итеп, контроль диктантлар өчен күрсәтелгән очраklar исәпкә алына.

Грамматик биремле (2 бирем) диктант (күчәрәп язу) тексты, өйрәнелгән грамматик материал белән бәйле булырга тиеш, чөнки алар шул материалның үзләштерү дәрәжәсен һәм укучыларның аны телдән һәм язма сөйләмдә куллана белүен ачыклай.

Грамматик биремнәрне тикшерү һәм бәяләү:

“5”- хатасыз;

“4”-биремнәрнең $\frac{3}{4}$ өлеше дәрәс;

“3”-биремнәрнең яртысы дәрәс үтәлгән;

“2”- биремнәрнең күпчелегә дәрәс үтәлмәгән.

Сүзлек диктантлары да контроль эш рәвешендә үткәрелергә мөмкин. Диктант материалы итеп язылышы үзләштерелергә тиешле программада күрсәтелгән сүзләр алына. Күләме-II сыйныф-8-10 сүз, III сыйныф-10-12 сүз, IV сыйныф-12-15 сүз.

Бәяләү нормалары

“5”- хатасыз эш.

“4”- 1 хата, 1 төзәтү.

“3”-2 хата, 1 төзәтү.

“2”- 3-4 хата.

Укучыларның бәйләнешле язма сөйләм күнекмәләрен өйрәтү рәвешендәге изложениеләр һәм сочинениеләр ярдәмендә тикшереп була. Алар 1 сәгать дэвамьнда башкарыла. Контроль эш итеп III сыйныфның азагында 1 тапкыр, IV сыйныфта 2 тапкыр уздырыла.

Изложение текстының күләме һәр сыйныф өчен күрсәтелгән диктант текстынан 15-20 сүзгә артык булырга тиеш.

Изложение өчен хикәяләү рәвешендәге текстлар алына, III сыйныфта тасвирлау һәм фикер йөртү элементлары кертергә мөмкин. Текстларның эчтәлегә тәрбияви юнәлешле һәм балаларга аңлаешлы булырга тиеш.

Сочинениеләрнең күләме III-IV сыйныфларда 0,5 биттән 1 биткә кадәр; бу якынча III сыйныфта 9-10 жөмлө (50-60сүз), IV сыйныфта 11-12 жөмлө (70-80 сүз).

Сочинениеләрнең темасы балаларның тормыш тәжрибәсенә, мәнфәгатенә якын, сүзлек составы һәм төзелеше ягыннан укучылар башкара алырлык булырга тиеш.

Изложение һәм сочинениеләрне бәяләү критерийлары: текст эчтәлегенә тулы һәм эзлекле язып бирелүе (изложениедә), текст төзү (сочинениедә), сөйләм ягыннан оештыру, грамоталылык.

III-IV сыйныфларда изложение һәм сочинениеләр өчен 1 билге куела. Хаталар исәбе диктанттагы

кебек алып барыла. Аларның эчтәлек һәм сөйләм ягыннан оештырылуы түбәндәгечә тикшерелә:

кирәге булмаган фактлар кертү, текстның өлешләре арасында бәйләнеш булмау, жөмлөләрнең бер-бер артлы уңышсыз тезелүе, бер үк сүзне кирәксезгә кабатлау, сүзне тиеш булмаган мәгънәдә куллану.

Ижади эшләр түбәндәгечә бәяләнә:

“5”- автор текстын дөрес һәм эзлекле итеп чагылдыру (изложениедә), теманы логик эзлеклелектә ачып бирү, фактик хаталарның булмавы, сүзлекнең бай булуы һәм эшнең сөйләм ягыннан дөрес оештырылуы. 1 сөйләм төгәлсезлеге булырга мөмкин. Өйрәнелгән кагыйдәләргә орфографик һәм пунктуацион хаталар юк, 1-2 төзәтү бар.

“4”-автор тексты житәрлек дәрәжәдә тулы бирелгән (изложениедә), тема ачылган, ләкин эчтәлекне биргәндә, сизелмәслек кенә булса да, эзлеклелек бозылган, аерым фактик һәм сөйләм төгәлсезлекләре бар. Тулаем алганда, сөйләм, шулай ук текстның эчтәлегендә, төзелешендә 3 төгәлсезлек булырга мөмкин. 2 орфографик һәм 1 пунктуацион хата, 1-2 төзәтү бар.

“3”- автор текстыннан берәз читкә китү күзәтелә (изложениедә), темадан читкә тайпылыш, нигездә дөрес, тик эчтәлекне язганда эзлеклелек юк, 2-3 жөмлө дөрес төзелмәгән, сүзлек ярлы, сөйләм төгәлсезлекләре бар. Текстның эчтәлегендә һәм төзелешендәгә житешсезлекләр саны 5 тән артмаска тиеш. 3-5 орфографик, 1-2 пунктуацион хата, 1-2 төзәтү бар.

“2”-темага туры килсә дә, автор текстыннан сизелерлек тайпылыш бар (изложениедә), күпсанлы фактик хаталар жибәрелгән, эчтәлекне язып бирүдә эзлеклелек югалган. Эшнең аерым кисәкләре арасында бәйләнеш юк, сүзлек ярлы. Сөйләм төгәлсезлекләре һәм эчтәлекне язып бирүдә һәм эшнең төзелешендә 6 дан артык хата. Орфографик хаталар саны-6 һәм аннан да артык, 3-4 пунктуацион хата, 3-5 төзәтү бар.

Ижади эшләргә билге куйганда, шулай ук аның пөхтә, ачык башкарылганлыгы да исәпкә алына. Таләпләр диктанттагы кебек.

Белем,осталык һәм күнекмәләргә йомгаклау билгеләре.

Йомгаклау билгесе һәр чирек һәм уку елы азагында куела. Ул грамоталылыкны, грамматика элементларының үзләштерелү дәрәжәсен, материалны бәйләнешле итеп сөйли алу осталыгын телдән жавап сорап һәм язмача тикшерү нәтижәләрен исәпкә алып куела. Язма эшләрнең нәтижәсенә өстенлек бирелә. Әгәр дә укучының чирек давамында язма эшләр өчен уңай билгеләре булмаса, аңа татар теленнән уңай билге чыгарылмый. Йомгаклау билгесе укучының барлык күрсәткечләр буенча фактик әзерлеген бәяли, ул барлык билгеләрнең уртача саны була алмый.

Контроль күчереп язучы бәяләү

Билге	Хаталар саны		
	II сыйныфта	III сыйныфта	IV сыйныфта
“5”	Хатасы юк. Язуга караган бер төгәлсезлек булуы мөмкин.	Хатасы юк.	Хатасы юк.
“4”	1-2 хата, төзәтү	1 хата, 1 төзәтү	1 хата, 1 төзәтү
“3”	3 хата, 1 төзәтү	2 хата 1 төзәтү	2 хата, 1 төзәтү
“2”	4 хата, 1-2 төзәтү	3 хата, 1-2 төзәтү	3 хата, 1-2 төзәтү

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету «Литературное чтение на родном (тат.)языке».

Белемнәрне тикшерү һәм аның сыйфатын бәяләү укучылар ирешкән белем дәрәжәсенә башлангыч мәктәпне тәмамлаучылардан таләп ителгән белем һәм күнекмәләргә туры килү-килмәвен чагылдыра. Белемнәрне тикшерү һәм бәяләү жәмәгатьчелеккә (сыйныф укучыларына, укытучыларга, ата-

аналарга) һәм хөкүмәткә бер конкрет мәктәптә генә түгел, ә бәлки бөтен жәмгыятьтәгә белемлелек дәрәжәсен күрсәтә. Бу белем бирүнең ерак һәм якин перспективасын билгеләргә, белем бирү системасына вақытында төзәтмәләр кертеп, укучыларга һәм укытучыга кирәкле ярдәм күрсәтергә мөмкинлек бирә.

Укучыларның белемен вақытында һәм объектив бәяләү укытучыга педагогик процессны оештырудагы кимчелекләрне, үз эшендәгә хаталарны күрергә ярдәм итә.

Объектив бәяләү системасы белемнәрнең сыйфатын гына ачыклап калмый, ә бәлки балаларның үз эшләрен тикшерә белү сәләтен ачыклай һәм тикшерүдән көтелгән куркулы һәм борчулы хәлне булдырмый кала. Укытучы балаларны уңыш казануга дөртләнделергә һәм нәтижеләрнең уңай якка үзгәрчәгенә ышаныч тудырырга тиеш. Уңыш казануга юнәлтелгән ситуация һәм эмоциональ иминлек баланың укытучы куйган билгене тыныч кабул итүенә китерә, укучы укытучы белән бергә үз хаталарын тикшерә һәм аларны булдырмау юлларын билгели.

Уку нәтижеләрен тикшерү төрләре.

Агымдагы контроль – укутуның башлангыч этапларында, белем һәм күнекмәләрнең формалашып житмәгән чорында уздырыла. Аның төп максаты- белем һәм күнекмәләр формалашуның барышын тикшерү. Бу укучыларга һәм укытучыга вақытында үз житешсезлекләрен күрергә, сәбәпләрен ачыкларга һәм аларны булдырмау өчен чаралар эзләргә, үзләштерелмәгән кагыйдәләргә, эш алымнарына әйләнеп кайтырга мөмкинлек бирә. Бу вақытта укучының ялгышырга, укытучы белән берлектә уку эше алымнарына жентекле анализ ясарга хокукы булырга тиеш. Һәр хата өчен жәза бирүче цифр белән белдерелгән билге куярга ашыгырга ярамый, фикер йөртү тәртибидә анализ, хаталарны төзәтү юлларын аңлатуның әһәмияте арта.

Тематик контроль программадагы һәр зур теманың үзләштерелүен тикшерә, ә билге ирешкән нәтижәне күрсәтә. Бу төр тикшерүнең үзенчәлекләре:

- 1) укучыга материалны яңадан, өстәп тапшыру, элек алган билгене төзәтү мөмкинлегенә бирелә;
- 2) укытучы йомгаклау билгесен куйганда, уртача балла карамай, тикшерелә торган теманың соңгы билгеләрен исәпкә ала, бу билгеләр элеккегә түбәнрәк билгеләрне “юкка чыгара”;
- 3) белемнәрнең югарырак бәя алу мөмкинлегенә туга. Белемнәрне тирәнәйтү һәм төгәлрәк итү укуның мотивациясенә әверелә, укучының укуга теләген һәм кызыксыну дәрәжәсен арттыра.

Йомгаклау контроле чирек, яртыеллык, ел эчендә укуту нәтижеләрен тикшерү формасында була. Күчерелеш билгеләрен куйганда, югарырак билгеләргә өстенлек бирелә.

Контроль уздыруның методлары һәм формалары.

Телдән сорап тикшерү укучыдан материалны сөйләп бирүне, әйләнә- тирәдәгә нинди дә булса объект турында бәйләнешле хикәяләрне таләп итә. Мондый сорап тикшерү әңгәмә, укучының сөйләве, аңлатма, текстны уку, күзәтүләр һәм тәжрибә турында хәбәр итү формасында оештырылырга мөмкин.

Телдән сорап тикшерү укуның беренче этапларында укучының белемнәрне системалылык һәм төгәллек кертү өчен, укытучының бер укучы белән кара-каршы сөйләшүе рәвешендә үтә. Уку диалогы өчен нык уйланылган сораулар системасы булуы кирәк. Чөнки укучының информацияне хәтерендә калдыруы һәм яңадан әйтеп бирә белүе генә түгел, ә бәлки аңлы үзләштерүе, фикер йөртүе, үз фикерен әйтү сәләте, жавабын дәлилли белүе, гомуми әңгәмәдә катнашуы, гомуми төшенчәләрен конкретлаштыра алуы тикшерелә.

Башлангыч сыйныфларда телдән жавап бирүнең монологик формасы еш очрамай. Бу балаларга телдән жавап бирү өчен бирелгән материалның кечкенә күләмле булуы белән бәйле, шуңа күрә монологик жавап таләп итә торган проблемалы сораулар укучыдан ижади якин килүне, мөстәкыйльлелек, зирәклек таләп итә. Алар өйдә өйрәнелгән дәрәжәлек текстны кабатлап сөйләүгә генә кайтып кала алмый.

Язмача сорап тикшерү төрле мөстәкыйль һәм контроль эшләр уздыру рәвешендә уза.

Мөстәкыйль эш- 15-20 минут вақыт эчендә зур булмаган (әле ахырына кадәр өйрәнелмәгән) тема

буенча укучыларның белемнәрен язмача тикшерү. Төп максатларның берсе- укучыларның уку мәсьәләләренә чигелеш алымнарын үзләштерү, төшенчәләргә аңлавын һәм конкрет кагыйдәләр һәм закончалыклар арасында юнәлеш ала белүен ачыклау. Осталык һәм күнекмәләр формалашуның башлангыч чорында үткәрелгән мөстәкыйль эшләргә билге куелмый. Укытучы укучылар белән бергә башкарылган эшкә жентекле анализ ясый.

Мөстәкыйль эш барлык укучылар, кечкенә төркемнәр белән индивидуаль рәвештә уздырылырга мөмкин. Аның төрләре индивидуаль үзгәртүләр, белемнәргә үзгәртүдә укучының алга китеш темпы белән билгеләнә.

Тиз арада (5-10 минут) уздырылган мөстәкыйль эшләр фәннең әһәмиятле сораулары буенча укучыларның белем һәм осталыгын тикшерергә һәм белем үзгәртүнең барышына төзәтмәләр кертәргә, дәрәжә эш методикасы сайларга мөмкинлек бирә.

Контроль эш укучыларның белем һәм осталыгын шактый зур, тулысынча өйрәнелгән программа материалы буенча агымдагы һәм йомгаклау фронталь тикшерүдә кулланыла. Язмача тикшерү предметлар буенча ел дәвамында уздырыла (ана теле, рус теле, математика), язма эш фикерләргә әйтә бирә белүне, телнең, язма сөйләмнең кагыйдәләрен дәрәжә куллануны таләп итә.

Өлгерешне тикшерүче стандартлаштырылган методикаларга тестлы биремнәр керә. Тестлар укучының конкрет фәннән ирешкән уңышларын гына түгел, ә бәлки аның гомуми үсеш дәрәжәсен дә төгәл әйтә бирә: алган белемне стандарт булмаган ситуациядә куллана белү, дәрәжә һәм дәрәжә булмаган җавапларны чагыштыру һ.б.

Язмача контрольнең аерымы бер төр- график эшләр: рәсемнәр, схемалар, сызымнар һ.б. Алар теләсә кайсы дәрәжәләрдә файдаланылалар.

Укучыларның әдәби укудан белем, осталык, күнекмәләрен тикшерү һәм бәяләү үзгәртүләре.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләрен бәяләү нормалары унберьеллык мәктәпнең башлангыч сыйныфлары өчен төзәлгән программаларның таләпләренә нигезләнә һәм укучыларның ана телендә телдән һәм язмача башкарган эшләренә бәя бирү критерийларын үз эченә ала.

Беренче сыйныфта ел дәвамында укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә агымдагы тикшерү үткәрелә, ләкин баллар белән белдерелгән билге куелмый. II, III, IV сыйныфларда билге куела.

Уку күнекмәсен тикшерү.

Уку күнекмәсе һәр сыйныф өчен программада билгеләнгән таләпләр нигезендә бәяләнә.

I сыйныф

Беренче уку елы дәвамында элементар уку күнекмәсе билге куймыйча гына тикшерелә. Тикшерүнең төп объекты – укучыларның сүзгә ижек-аваз анализы ясый белүе, өйрәнелгән кергән сүзләргә, жөмлөләргә, кыска текстларны салмак, ижекләп укый алуы. Уку елы азагында программа таләп иткән башлангыч уку күнекмәсе тикшерелә. Укучылар текстларны дәрәжә, салмак, ижекләп, минутна 30 сүз укырга тиеш. Нәтижәгә телдән бәя бирелә.

II сыйныф

“5” (“бик яхшы”)- дәрәжә уку, укыганның эчтәлеген аңлау.

- I яртыеллыкка ижекләп, кыска сүзләргә бөтен килеш уку, тизлеге минутна 40 сүз;
- II яртыеллыкка салмак, сүзләп уку (читен сүзләргә генә ижекләп уку), уку тизлеге – минутна 50 сүз, авазларны, сүзләргә ачык әйтү, сүздәгә авазларны, ижекләргә бозмый, урыннарын алмаштырмыйча уку;
- сүз басымын дәрәжә кую, жөмлө азагындагы тыныш билгесенә карата пауза һәм интонацияне саклау;
- укытучының соравына тексттан җавап таба белү, укылган текстның һәм аның иллюстрацияләргә эчтәлеген эзлекле рәвештә сөйләп бирү;

- яттан өйрәнелгән шигырьне яхшы белү һәм сәнгатьле сөйләү.

“4” (“яхшы”)- әсәрнең төп эчтәлеген аңлау:

- I яртыеллыкта салмак, тулы сүзәп (читен сүзләрне ижекләп) уку, тизлек- минутына 40 сүз;
- II яртыеллыкта салмак, тулы сүзләп (читен сүзләрне ижекләп), минутына 50 сүз уку; басым куюда, жөмлә ахырында пауза ясаганда һәм интонация сайлаганда, 1-2 хата булырга мөмкин;
- укылган текстның эчтәлеген дөрөс сөйләү, укытучы сорауларына дөрөс җавап бирү, сөйләмдә үзе яки укытучы ярдәме белән генә төзәтерлек төгәлсезлекләр булырга мөмкин;
- шигырьне яттан белү, ләкин сөйләгәндә сүзләрнең урыннарын алмаштыру, хаталарны жинел һәм мөстәкыйль төзәтү.

“3” (“канәгатьләнерлек”)- укылган текстның эчтәлеген укытучы ярдәмендә генә аңлау:

- I яртыеллыкта өзек-өзек, ижекләп (аерым сүзләрне бөтен килеш) уку, уку тизлеге минутына 30 сүздән ким түгел;
- II яртыеллыкта салмак, ижекләп (аерым сүзләрне бөтен килеш) уку, тизлек- минутына 40 сүз, ижекләрне, сүзләрне алмаштыру, төшереп калдыру, урыннарын алмаштыруга 3-5 хата булу, сүзләр, жөмлөләр арасында пауза сакламау;
- эчтәлекне сөйләгәндә, тексттагы эзлеклелекне югалту, сөйләм хаталары һәм аларны укытучы ярдәме белән генә төзәтү;
- шигырьне яттан белү, сөйләгәндә текстның ныклы өйрәнелмәгәнлеге ачыклану.

“2” (“начар”)- укылган текстның эчтәлеген укытучы ярдәме белән дә аңлый алмау:

- I яртыеллыкта хәрәфләр уку, , уку тизлеге- минутына 25 сүз;
- II яртыеллыкта өзек-өзек, ижекләп, хәрәфләр уку элементларын кертәп уку, уку тизлеге- минутына 35 сүз, укыганда ижекләрне алмаштыруга, төшереп калдыруга 6 дан артык хата булу, сүзләр һәм жөмлөләр арасында паузаны сакламау;
- укытучы сораулары ярдәме белән дә эчтәлекне сөйли алмау;
- яттан сөйләгәндә эзлеклелекне бозу, текстны тулысынча әйтә алмау.

III сыйныф

“5”- укыганның мәгънәсен дөрөс аңлау.

- I яртыеллыкта сүзләп (таныш булмаган, ижек структурасы катлаулы сүзләрне ижекләп), хатасыз уку, уку тизлеге – минутына 60 сүз;
- II яртыеллыкта сүзләп уку, тизлеге- минутына 75 сүз;
- текстны сәнгатьле уку, мәгънә ягыннан кирәкле сүзләрне аерып күрсәтә белү һәм паузаларны саклау;
- укыганның эчтәлеген жентекле һәм сайлап сөйләү;
- зур булмаган текстны мөстәкыйль рәвештә кискәкләргә бүлү һәм аларга исем куя белү, эчтәлекне гади планга таянып сөйләү, бирелгән сорауга җавапны тексттан өзекләр китереп ныгытып кую;
- ятлаган шигырьне ныклы белү һәм аны сәнгатьле сөйләү.

“4”- укыганның төп эчтәлеген дөрөс аңлау:

- I яртыеллыкта сүзләп сәнгатьле уку (аерым сүзләрне ижекләп), уку тизлеге-55 сүз;
- II яртыеллыкта уку тизлеге- минутына 70 сүз, укыганда 1-3 хата булырга мөмкин;
- текстны мөстәкыйль рәвештә кискәкләргә бүлгәндә, кирәкле эпизодларны тапканда, 1-2 төгәлсезлек булу һәм аларны укытучы ярдәменнән башка төзәтү;
- шигырьне яттан белү, сәнгатьле сөйләү, кирәксез кабатлау, сүзләрнең урыннарын алмаштыру кебек төгәлсезлекләр жибәрү;

“3”- укыган текстның төп эчтәлеген укытучы ярдәмендә билгеләү:

- I яртыеллыкта текстны сүзләп уку белән бергә ижекләп уку элементларының булуы, үзгәрешсез тавышлы уку, тизлеге 50 сүздән дә ким булмаска тиеш;
- II яртыеллыкта уку тизлеге- минутына 65 сүз, укыганда хәрефләрне, ижекләрне, сүзләрне алмаштыру, төшереп калдыру, бозып әйтүгә 4-6 хата булуы, сүз басымын ялгыш кую;
- мөстәкыйль рәвештә, укытучының юнәлтүче сорауларыннан башка укыганның эчтәлеген эзлекле итеп сөйләмәү, текстны кисәкләргә бүлә һәм исем куя алмау, сөйләм хаталарын укытучы ярдәме белән генә төзәтү;
- яттан шигырьне ныклы белмәү.

“2”- I яртыеллыкта бертөрле тавыш белән ижекләп уку, уку тизлеге минутына 45 сүздән ким булмаска тиеш:

- II яртыеллыкта күп сүзләрне ижекләп, аерым сүзләрне бөтен килеш уку, уку тизлеге- минутына 50 сүзгә якын;
- укыганда 6 дан артык хата жибәрү;
- укыганның эчтәлеген үзгәртеп сөйләү, өстәмә сораулар булса да , текстны кисәкләргә бүлә алмау;
- ятлаган шигырьне тулысынча сөйли алмау.

IV сыйныф

“5” – укыганның эчтәлеген тулы һәм дөрөс аңлау:

- сүзләп йөгөрөк уку, әдәби телнең әйтелеш нормаларын үтәү;
- I яртыеллыкта уку тизлеге минутына 85 сүздән;
- II яртыеллыкта - минутына 95 сүздән дә ким түгел;
- сәнгатьле укуга мөстәкыйль рәвештә эзерләнү һәм интонация ярдәмендә әсәрнең мәгънәсен, аңа үз мөнәсәбәтен белдерә алу;
- текстның тулы, кыскача һәм сайлап эчтәлеген сөйләп бирү, укыганның төп фикерен үз сүзләрне белән әйтеп бирү;
- әсәрнең геройларын, вакыйгаларын, табигатьне сурәтләрчә сүзләрне һәм жөмлөләрне мөстәкыйль рәвештә табу;
- шигырь текстын ялгышмыйча, сәнгатьле итеп сөйләү;

“4” – укыганның төп эчтәлеген дөрөс аңлау:

- сүзләп, сәнгатьлелекнең төп чараларын файдаланып уку;
- I яртыеллыкта уку тизлеге- минутына 80 сүз;
- II яртыеллыкта уку тизлеге- минутына 90 сүз, укыганда 1-3 хата булырга мөмкин;
- укыганның төп фикерен мөстәкыйль рәвештә билгели алу, сөйләм хаталары булу, аларны укытучы ярдәменнән башка да төзәтә алу;
- эчтәлекне тулы, кыска, сайлап сөйләгәндә, исәпкә алынмаслык төгәлсезлекләр булу;
- ятлаган шигырьне сөйләгәндә, вакытында төзәтелгән 1-2 хата жибәрү.

“3”- укыганның эчтәлеген укытучы ярдәме белән генә аңлау:

- I яртыеллыкта үзгәрешсез тавыш белән сүзләп уку (сирәк сүзләрне-ижекләп уку элементлары катнаштырып), уку тизлеге-75 сүз;
- II яртыеллыкта сүзләп укыганда, сәнгатьлелек булмау, уку тизлеге – минутына 85 сүз, укыганда 4 тән алып 6 га кадәр хата булырга мөмкин;

- укыганның кыскача эчтәлеген , төп фикерен укытучы сораулары ярдәмендә генә аңлау һәм билгели алу;
- шигырьне яттан сөйләгәндә, ясаган хаталарны укытучы ярдәмендә генә төзәтү.

“2” – укыганның эчтәлеген начар аңлау:

- I яртыеллыкта ижекләп, кайбер сүзләрне генә бөтен килеш уку, ижекләрне, сүзләрне алмаштыру, төшереп калдыру, бозып әйтүгә күпсанлы хаталар, уку тизлегенә –минутына 60 сүз;
- II яртыеллыкта сүзләп укый алмау, 6 дан артык хата, уку тизлегенә – минутына 70 сүз;
- эчтәлекне эзлекле сөйли алмау, укыганның эчтәлеген нык үзгәртеп күрсәтү, күпсанлы сөйләм хаталары жибәрү;
- текстның кыскача, сайлап эчтәлеген сөйли алмау, план төзи белмәү, укыганның эчтәлеген укытучы ярдәме белән дә билгели алмау;
- ятлаган шигырьнең тулы текстын сөйли алмау.

Дәрестә уку буенча билге укучының телдән җавап биргәнә, мөстәкыйль укыганы өчен куела. Билгегә укылган текстның күләме түбәндөгечә булырга тиеш:

II сыйныф- уку китабының 1/4 бите; III сыйныф- 1/3 бите, IV сыйныф- ½ бите.

Билгене аңлатып куярга һәм укучыларны дәрәс уку күнекмәсе булдыруга һәм китап белән эшләргә өйрәнүгә дәртләнделергә кирәк.

Уку күнекмәсен тикшерү елына ике тапкыр: I һәм II яртыеллык азагында уздырыла.

Телдән җавап бирүне тикшерү

Укучыларның телдән җавап бирүен тикшерү программаның нинди дә булса бүлегеннән бирелгән сораулар формасында уза. Билге куйганда, түбәндөгеләр исәпкә алына:

- 1) җавапның дәрәслегенә һәм тулылыгы;
- 2) белемнәрнең аңлы үзләштерелү дәрәжәсе;
- 3) сөйләм эзлеклелегенә һәм культурасы.

Укучыларның җавабы, бигрәк тә III-IV сыйныфларда, укытучы әйткән тема буенча бәйләнешле сөйләм булып, өйрәнелгән материалның аңлы үзләштерелгән күрсәтә торырга тиеш. Җавапны кагыйдә, билгеләмә, мисал китереп дәлилләү, укытучы кушуы буенча тексттан грамматик категорияләрне таба белү (жөмлә кисәкләре, сүз төркемнәре, килеш, сан һ.б.), тиешле кагыйдәгә караган сүзләр табу, сүзләрнең язылышын аңлату, алган белемнәрне мөстәкыйль рәвештә күнегүләр эшләгәндә һәм, барыннан да элек, сүзләр һәм жөмлөләр тикшергәндә (аваз-хәреф анализы, сүзнен составын, аны сүз төркеме буларак тикшерү) куллана белү.

Сөйләм үстерүнең башлангыч чорында укучыларның җаваплары дәлилле, тиешле дәрәжәдә мөстәкыйль һәм дәрәс оештырылган булырга тиеш (фикер йөртүнең эзлекле булуы, сүзләрне, сүзтезмәләрне кулланганда, жөмлөләр төзегәндә, әдәби тел нормаларын үтәү).

“5”- укучының җавабы дәрәс һәм тулы, программа материалын аңлы үзләштерелгән күренә, җавабын үз мисаллары белән раслый, сүзләрне, жөмлөләрне тикшергәндә, өйрәнелгән грамматик категорияләрне тексттан тапканда, алган белемнәрен мөстәкыйль рәвештә һәм дәрәс куллана, сүзләрнең язылышын, тыныш билгеләренен куелышын аңлата, бәйләнешле, эзлекле һәм хатасыз җавап бирә, бер төгәлсезлек булырга мөмкин.

“4”- укучының җавабы, нигездә “5” билгесенә куелган таләпләргә җавап бирә, ләкин сөйләмдә, кагыйдәгә мисал китергәндә, текст өстендә эшләгәндә, сүзләрне, жөмлөләрне тикшергәндә, 1-2 хата

ясый. Аларны мөстәкыйль рәвештә яки укытучының сизелмәслек кечкенә ярдәме белән төзәтә.

«3»- укучы, нигездә, сөйләгән материалны аңлый, ләкин җавабы тулы түгел, укытучының өстәмә сораулары таләп ителә. Кагыйдәгә мисал китергәндә, кыенлык кичерә, текст белән эшләгәндә, сүзләр һәм жөмлөләрне тикшергәндә, хаталар ясый һәм аларны укытучы ярдәменнән башка төзәтә алмый. Сөйләмдә бәйлелек, эзлеклелек житми, сүз куллануда, сүзтезмәләр һәм жөмлө төзегәндә, төгәлсезлекләр була.

«2»- укучы өйрәнелгән материалның мөһим фикерләрен, зур өлешен белми, кагыйдәләрен, билгеләмәләренә әйткәндә, сүз һәм жөмлөләргә анализ ясаганда, хата жибәрә, аларны укытучының өстәмә сораулары ярдәмендә дә төзәтә алмый, сөйләмә өзек-өзек, бәйләнешсез, хаталы.

Программада таныштыру максаты белән генә бирелгән материал буенча контроль эшләр уздырылмый.

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету «Технология»

Устный опрос

«5» – учащийся полностью освоил учебный материал;

умеет изложить его своими словами; самостоятельно подтверждает ответ конкретными примерами;

правильно и обстоятельно отвечает на дополнительные вопросы учителя. «4» – учащийся в основном освоил учебный материал, допускает незначительные ошибки при его изложении своими словами; подтверждает ответ конкретными примерами;

правильно отвечает на дополнительные вопросы учителя.

«3» – учащийся не усвоил существенную часть учебного материала;

допускает значительные ошибки при его изложении своими словами; затрудняется подтвердить ответ конкретными примерами; слабо отвечает на дополнительные вопросы.

«2» – учащийся почти не усвоил учебный материал;

не может изложить его своими словами; не может подтвердить ответ конкретными примерами; не отвечает на большую часть дополнительных вопросов учителя.

Выполнение графических заданий и лабораторно-практических работ

«5» – учащийся творчески планирует выполнение работы;

самостоятельно и полностью использует знания программного материала; правильно и аккуратно выполняет задание; умеет пользоваться справочной литературой, наглядными пособиями, приборами и другими средствами.

«4» – учащийся правильно планирует выполнение работы;

самостоятельно использует знания программного материала; в основном правильно и аккуратно выполняет задание;

умеет пользоваться справочной литературой, наглядными пособиями, приборами и другими средствами.

«3» – учащийся допускает ошибки при планировании выполнения работы; не может самостоятельно использовать значительную часть знаний программного материала;

допускает ошибки и неаккуратно выполняет задание; затрудняется самостоятельно использовать справочную литературу, наглядные пособия, приборы и другие средства.

«2» – учащийся не может правильно спланировать выполнение работы;

не может использовать знания программного материала; допускает грубые ошибки и неаккуратно выполняет задание;

не может самостоятельно использовать справочную литературу, наглядные пособия, приборы и другие средства.

Практическая работа

«5» – работа выполнена в заданное время, самостоятельно, с соблюдением технологической последовательности, качественно и творчески;

«4» – работа выполнена в заданное время, самостоятельно, с соблюдением технологической последовательности, при выполнении отдельных операций допущены небольшие отклонения; общий вид изделия аккуратный;

«3» – работа выполнена в заданное время, самостоятельно, с нарушением технологической последовательности, отдельные операции выполнены с отклонением от образца (если не было на то установки); изделие оформлено небрежно или не закончено в срок;

«2» – ученик самостоятельно не справился с работой, технологическая последовательность нарушена, при выполнении операций допущены большие отклонения, изделие оформлено небрежно и имеет незавершенный вид.

Тест

«5» – получают учащиеся, справившиеся с работой на 100–90 %.

«4» – верные ответы составляют 80 % от общего количества.

«3» – 50–70 % правильных ответов.

Критерии оценки проекта:

- Оригинальность темы и идеи проекта.
  - Конструктивные параметры (соответствие конструкции изделия; прочность, надежность; удобство использования).
  - Технологические критерии (соответствие документации; оригинальность применения и сочетание материалов; соблюдение правил техники безопасности).
  - Эстетические критерии (композиционная завершенность; дизайн изделия; использование традиций народной культуры).
  - Экономические критерии (потребность в изделии; экономическое обоснование; рекомендации к использованию; возможность массового производства).
  - Экологические критерии (наличие ущерба окружающей среде при производстве изделия; возможность использования вторичного сырья, отходов производства; экологическая безопасность).
  - Информационные критерии (стандартность проектной документации; использование дополнительной информации).

Нормы оценки знаний, умений и навыков учащихся по предмету «ОРКСЭ (защита проекта)»

Проект

Проектная деятельность предлагается ученикам в конкретных темах. Цель: 1.повысить интерес учащихся к исследовательской деятельности в рамках предмета, 2. повысить уровень самостоятельной работы с различными источниками информации, 3. развитие познавательной активности учеников

Оценивание проекта осуществляется набором баллов, которые ученик получает на протяжении выполнения всей проектной деятельности. Куда входят:

- 1.целеполагание
- 2.формулирование задач
3. выдвижение гипотез
- 4.работа с информацией
- 5.практическая деятельность
- 6.анализ и рефлексия.

50 % выполнения работы – оценка удовлетворительная, 70 % - хорошо, 90 % – отлично.

Русский язык 1 класс (контрольное списывание)

Уровни	Допустимое количество ошибок
«высокий»	Вся работа выполнена безошибочно и нет исправлений
«выше среднего»	Нет ошибок, 1 исправление
«средний»	1-2 ошибки и 1 исправление.
«ниже среднего»	3 ошибки и 1 исправление.
«недостаточный»	Больше, чем принято для выставления оценки «ниже среднего».

За ошибку в работах считается любая практически допущенная ошибка орфографического и пунктуационного характера.

Математика(контрольная работа)

«высокий уровень» ставится, если вся работа выполнена безошибочно и нет исправлений цифр.

«выше среднего» ставится, если в работе допущены 1-2 вычислительные ошибки, есть исправления, связанные с цифрами.

«средний» ставится, если в работе допущена ошибка в ходе решения задачи при правильном выполнении всех остальных заданий или допущены 3-4 вычислительные ошибки при отсутствии ошибок в ходе решения задачи.

«низкий» ставится, если допущена ошибка в ходе решения задачи и хотя бы 1 вычислительная ошибка или при решении задачи и примеров допущено более 5 вычислительных ошибок.

Родной язык (контрольное списывание)

Бэялэү	Хаталар саны
« югары »	Хаталарсыз, эш пөхтэ башкарылган.
«уртачадан югары»	Хаталарсыз, 1 төзөтү.
«уртача»	1-2 хата һәм 1 төзөтү.
“уртачадан түбән»	3хата һәм 1 төзөтү.
«түбән»	4 һәм аннан да күбрәк хата.

Литературное чтение (диагностическая работа)

96% - 100% - уровень « высокий »

91% - 95 % - уровень «выше среднего».

66% - 90% - уровень «средний»,

50% - 65% - уровень «ниже среднего»,

Менее 50% - уровень «недостаточный»,

Литературное чтение на родном языке

96% - 100% - “югары” дәрәжә

91% - 95 % - “уртачадан югары” дәрәжә

66% - 90% - “уртача” дәрәжә

50% - 65% - - “уртачадан түбән ” дәрәжә

50% тан түбән - “түбән” дәрәжә

Обществознание и естествознание(Окружающий мир)(диагностическая работа)

96% - 100% - уровень « высокий »

91% - 95 % - уровень «выше среднего».
66% - 90% - уровень «средний»,
50% - 65% - уровень «ниже среднего»,
Менее 50% - уровень «недостаточный»,

Музыка

“Высокий” – знание мелодической линии и текста песни, чистое интонирование и ритмически точное исполнение, выразительное исполнение.

“Выше среднего” – знание мелодической линии и текста песни, в основном чистое интонирование, ритмически правильное, пение недостаточно выразительное.

“Средний” – допускаются отдельные неточности в исполнении мелодии и текста песни, неуверенное и не вполне, иногда фальшивое исполнение, есть ритмические неточности, пение невыразительное.

“Низкий” – исполнение неуверенное, фальшивое.

Изобразительное искусство

“5 баллов” – работа выполнена в заданное время, самостоятельно, качественно и творчески.

“4 баллов” - работа выполнена в заданное время, самостоятельно, при выполнении композиции допущены небольшие ошибки, общий вид работы – аккуратный.

“3 балла” – работа выполнена в заданное время, самостоятельно, отдельные детали выполнены с ошибками, работа оформлена небрежно или не закончено в срок.

“2 балла” – ученик самостоятельно не справился с работой, при ее выполнении допущены большие ошибки, оформлена небрежно и имеет незавершенный вид.

5-3 балла – учебный материал 1 класса ученик освоил.

Меньше 3 баллов – не освоил.

5.Сроки выставления отметок в журнал.

Отметка за устный ответ выставляется учителем в дневник и классный журнал в день ее получения. Максимальное время проверки письменной работы - неделя после ее проведения, в старших классах при проведении сочинения – две недели. Отметки по итогам проверки письменных работ выставляются в классный журнал не позднее, чем на седьмой день после ее проведения.

6. Выставление четвертных, полугодовых и годовых отметок

6.1. За 2 – 3 недели до окончания четверти (полугодия) учитель – предметник информирует классного руководителя о предварительных отметках.

6.2. Все четвертные, годовые отметки должны быть выставлены не позднее последнего дня занятий в четверти (полугодии), году.

6.3. При выставлении четвертных, полугодовых и годовых отметок учитывается средний балл; берутся во внимание результаты контрольных работ, а также последние отметки, полученные на итоговых уроках.

6.4. При выставлении четвертной (полугодовой) отметки учитель руководствуется следующим:

- отметка «5» выставляется при наличии большего количества отличных отметок, при отсутствии неудовлетворительных отметок;
- отметка «4» выставляется при наличии большего количества отметок «4», при отсутствии неудовлетворительных отметок (однако, неудовлетворительная отметка не учитывается, если учащийся в течение четверти (полугодия) показал более высокие знания по этому же материалу и получил удовлетворительную отметку);
- отметка «3» выставляется при наличии большего количества удовлетворительных оценок;
- неудовлетворительная отметка «2» выставляется, если учащийся не усвоил изучаемый материал и имеет в основном отметки «2»;
- обучающимся, находящимся на лечении в лечебном заведении, где были организованы учебные занятия, учитывают отметки, полученные в лечебном заведении.

6.5. При выставлении годовых отметок по предмету учитель руководствуется:
годовая отметка по предмету в 2-9 классах определяется на основании четвертных отметок.

7. Права и обязанности обучающихся при получении отметки

- 7.1. Обучающийся имеет право на публичное или индивидуальное обоснование отметки.
- 7.2. В случае неудовлетворённости обучающихся или их родителей выставленной отметкой они имеют право заявить об этом письменно администрации школы в срок не позднее 3 дней с момента сообщения об оценке.
- 7.3. Обучающемуся, вышедшему после длительного пропуска (более 3 уроков) на тематический контроль, неудовлетворительные отметки не выставляются в журнал.

ОТПРАВИТЕЛЬ МБОУ "Средняя Общеобразовательная Школа №127" Приволжского Района г.Казани	ПОДПИСАНО
ВЛАДЕЛЕЦ СЕРТИФИКАТА ФЕРАФОНТОВА ФАРИДА АЛЬФАТОВНА	
ДОЛЖНОСТЬ Директор	
СЕРТИФИКАТ 00C09958C723B2952D91351390544645 F4	ПОДПИСАН 15.02.2024 18:24:31 МСК
ПОДПИСЬ ВЕРНА	